

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060208

DOM
2020-06-10
Stockholm

Mål nr
P 9496-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-08-22 i mål nr P 4852-19, se bilaga A

KLAGANDE

1. A A

2. P A

3. Norra Ängby Trädgårdsstadsförening, 802007-2339

MOTPART

1. Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad

2. Aktiebolaget Svenska Bostäder, 556043-6429

Ombud för 2: advokaten Sarah Juhnell
Advokatfirman Steinmann AB
Box 5220
102 45 Stockholm

SAKEN

Tidsbegränsat bygglov för nybyggnad av flerbostadshus på fastigheten XXX i Stockholms kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen länsstyrelsens beslut att avvisa överklagandet av Norra Ängby Trädgårdsstadsförening.

Dok.Id 1592495

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

2. Mark- och miljööverdomstolen avslår A As, P As och Norra Ängby Trädgårdsstadsförenings överklaganden.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A A och **P A** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva nämndens beslut om bygglov.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut att avvisa föreningens överklagande och pröva överklagandet i sak.

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad och **Aktiebolaget Svenska Bostäder** har bestritt bifall till överklagandena.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A A och **P A** har anfört följande till stöd för sitt överklagande: Svenska Bostäders bullerutredning som ligger till grund för beslutet om bygglov är felaktig. Beräkningen är baserad på fel hastighetsbegränsning på Bergslagsvägen vilket gör att ljudnivån vid fasad kommer att vara högre. Intentionen är att flerbostadshuset ska kvarstå på platsen permanent. Den ekonomiska kalkylen för återställande av platsen stämmer inte. Marken på platsen är instabil och inte lämplig att bygga flerbostadshus på. Platsen utgör vidare ett naturligt habitat för områdets grodor och området borde tas i anspråk för anläggande av en blomsteräng för att säkerställa den biologiska mångfalden. Mark- och miljödomstolen borde hållit syn på fastigheten innan dom meddelades. Svenska Bostäders nya bullerutredning borde granskas av en oberoende expert.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening har anfört i huvudsak följande: Föreningen har talerätt. Bullret från Bergslagsvägen kommer att ge upphov till bullernivåer vid husens fasader som överskrider gällande riktvärden. Svenska Bostäders kalkyl beträffande kostnaderna för att återställa platsen är inte realistisk, bland annat mot bakgrund av de stora volymer betong som använts i grundläggningsarbetet när husen uppförts. Projektet med dessa höga loftgångshus är tveksamt för kommunens ekonomi

och skiljer sig markant från de låga trähusen i trädgårdsstaden Norra Ängby som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården.

Svenska Bostäder har hänvisat till vad som anförts i mark- och miljödomstolen och därutöver anført i huvudsak följande: Om hastighetsbegränsningen på Bergslagsvägen fortsatt skulle vara 70 km/h kommer den dygnsekvivalenta ljudnivån att som mest uppgå till 69 dBA mot Bergslagsvägen och 54 dBA mot innergård. Den maximala ljudnivån vid fasad mot innergård kommer att uppgå till 62 dBA. Samtliga lägenheter kommer därmed ha en ljuddämpad sida där den dygnsekvivalenta ljudnivån understiger 55 dBA och den maximala ljudnivån understiger 70 dBA.

Svenska Bostäder har gett in ett tjänsteutlåtande med bilagor till styrkande av att hastighetsbegränsningen på Bergslagsvägen avses sänkas till 60 km/h med en påbörjad genomförandetid 2021. Svenska Bostäder har även gett in en reviderad trafikbullerutredning.

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad har anført i huvudsak följande:

Bygglovets meddelats med stöd av 9 kap. 33 a § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Nybyggnad ska ske inom detaljplanelagt område vilket innebär att lokaliserings- och utformningsfrågan av bostadsbyggnader enligt 2 kap. 6 a § PBL inte bedöms vara tillämplig. Det innebär att det saknas lagstöd för stadsbyggnadskontoret att pröva en ansökan om bygglov inom detaljplan mot 2 kap. 6 a § PBL och mot förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, trafikbullerförordningen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Klagorätt

Högsta domstolen har i ett avgörande ansett att en miljöorganisation med stöd av Århuskonventionen samt 13 kap. 8 § PBL och 42 § förvaltningslagen (2017:900) i vissa fall får anses ha talerätt vid ett bygglovsbeslut som aktualiserar hänsynstaganden som mer tydligt är relaterade till miljön och naturskyddet (beslut den 11 mars 2020 i mål nr Ö 6017-18). Mark- och miljööverdomstolen har vidare i två avgöranden som avsett detaljplaner ansett att även föreningar vars syfte är att värna om kulturmiljön

kan omfattas av föreningars klagorätt enligt Århuskonventionen och att dessa föreningar vid en konventionsenlig tolkning av förvaltningslagen därmed kan tillerkännas klagorätt (se Mark- och miljööverdomstolens avgöranden den 25 november 2019 i mål nr P 10362-18 och P 12291-18). Det kan dock noteras att dessa domar är överklagade till Högsta domstolen men ännu inte avgjorda.

Norra Ängby utgör ett område av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Enligt 2 § i Norra Ängby Trädgårdsstadsförenings stadgar är föreningens ändamål bl.a. att verka för att de höga stadsbilda- och kulturmiljövårderna i Norra Ängby trädgårdsstad bevaras och beaktas såväl inom området som vid yttre förändringar som kan påverka miljön.

Mot bakgrund av föreningens syfte och de aktuella byggnadernas lokalisering får bygglovsbeslutet anses angå Norra Ängby Trädgårdsstadsförening på sådant sätt att föreningen har talerätt. Att ovan nämnda avgöranden av Mark- och miljööverdomstolen inte har fått laga kraft förändrar inte denna bedömning.

Eftersom Norra Ängby Trädgårdsstadsförening haft rätt att överklaga beslutet att bevilja bygglov ska länsstyrelsens beslut att avvisa föreningens överklagande upphävas. Med hänsyn till att föreningens invändningar mot bygglovet i allt väsentligt har prövats av länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen med anledning av övriga överklaganden finns det förutsättningar att ta upp föreningens överklagande till prövning i denna instans.

Prövningsram och buller

Inledningsvis anser Mark- och miljööverdomstolen att målet är tillräckligt utrett för att kunna prövas. Någon ytterligare utredning i form av expertgranskning av bullerutredningarna är således inte erforderlig.

Fastigheten XXX omfattas av en stadsplan från 1950 som enligt övergångsbestämmelserna till PBL gäller som detaljplan. Planförfattaren har inte tagit ställning till frågan om omgivningsbuller eftersom den aktuella platsen är planlagd för parkmark och inte bostadsbebyggelse.

Av 2 kap. 6 a § PBL framgår att bostadsbyggnader ska lokaliseras, utformas och placeras så att olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller förebyggs. Vid bedömningen ska bestämmelserna i trafikbullerförordningen tillämpas. Syftet med regleringen var enligt förarbetena till bestämmelsen att samordna miljöbalkens och PBL:s regler så att det inte fanns anledning att ställa andra krav med stöd av miljöbalken i efterhand. För bygglovsansökningar inom ett område med detaljplan där genomförandetiden inte löpt ut och åtgärden överensstämmer med planen anfördes att bestämmelsen i sådana fall inte är tillämplig. För områden inom en detaljplan där genomförandetiden löpt ut pekades på möjligheten att påbörja ett planarbete och besluta att bygglovsärendet inte skulle avgöras förrän planarbetet avslutats (se prop. 2013/14:128 s. 36 ff).

Lovprövningen har skett med stöd av bestämmelserna om tidsbegränsat bygglov i 9 kap. 33 a § PBL. Bygglovsansökan ska därmed prövas utifrån bestämmelserna i bl.a. 9 kap. 30 § PBL även om åtgärden inte behöver uppfylla alla krav. Detta lagrum innehåller inte någon hänvisning till bestämmelserna om omgivningsbuller i 2 kap. 6 a § PBL. Därmed kan trafikbullerförordningens bestämmelser inte anses vara direkt tillämpliga och sådan samordning mellan miljöbalken och PBL som det gavs uttryck för i förarbetena kan inte uppnås.

Vid prövningen av ett tidsbegränsat bygglov måste emellertid en allmän lämplighetsprövning göras. Vilka krav som ska ställas och i vilken grad kraven ska vara uppfyllda får bedömas i det enskilda fallet (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 28 mars 2019 i mål nr P 436-18). Det kan vidare, mot bakgrund av vad som anförts i förarbetena, inte ha varit lagstiftarens mening att frågan om omgivningsbuller överhuvudtaget inte skulle ingå i en bygglovsprövning i fall som detta där området inte är planlagt för bostadsändamål och någon bygrätt inte finns.

Samtliga lägenheter i byggnaderna består endast av ett rum. Det rör sig således om enrumslägenheter som utformats långsmala så att det enda rummet sträcker sig från den mer bullerutsatta sidan till den tystare sidan. Härigenom har rummet fått tillgång till en mer ljuddämpad sida där bullernivåerna vid fasad får anses godtagbara. Vid en

lämplighetsprövning finner Mark- och miljööverdomstolen därmed att omgivningsbullret inte medfört att det förelegat hinder för nämnden att ge tidsbegränsat bygglov för bostäderna.

Övriga frågor

Vad avser övriga materiella och processuella frågor gör Mark- och miljööverdomstolen inte någon annan bedömning än den som underinstanserna har gjort. Vad A A, P A och Norra Ängby Trädgårdsstadsförening har anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandena ska därmed avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Gösta Ihrfelt (skiljaktig), Johan Svensson, referent, och Margaretha Gistorp samt tekniska rådet Mats Kager.

Föredragande har varit Ote Dunér.

Skiljaktig mening, se nästa sida

SKILJAKTIG MENING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Hovrättsrådet Gösta Ihrfelt är skiljaktig och anför följande:

Jag instämmer med majoriteten vad gäller domslutet och domskälen med undantag för vad som i domskälen anges under rubriken ”Prövningsram och buller” där jag gör en annan bedömning.

Av 9 kap. 33 a § PBL framgår att för nybyggnad för bostadsändamål och tillhörande åtgärder får tidsbegränsat bygglov ges, om sökanden begär det, platsen kan återställas och åtgärden uppfyller någon förutsättning enligt 30–32 a §§ samma kapitel. Byggnaderna i nu aktuellt mål ligger inom detaljplanelagt område. De förutsättningar som gäller för bygglov i sådant fall framgår av 9 kap. 30 § PBL. I bestämmelsen saknas hänvisning till 2 kap. 6 a § PBL varav bl.a. framgår att vid planläggning och i ärenden om bygglov ska bostadsbyggnader lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Vid införandet av 2 kap. 6 a § diskuterades huruvida det skulle finnas en hänvisning till denna bestämmelse i 9 kap. 30 § men i propositionen stannade man för att någon sådan hänvisning inte skulle göras (se prop. 2013/14:128 s. 39–40). Kravet på en lokalisering som tar omgivningsbuller i beaktande i enlighet med 2 kap. 6 a § gäller således inte när permanent bygglov ska ges inom detaljplanelagt område. Det saknas därför skäl, med hänsyn till hur 9 kap. 33 a § är utformad, att detta krav då skulle kunna ställas i ett fall gällande ett tidsbegränsat bygglov inom ett detaljplanelagt område, som det ju rör sig om i detta fall. Jag anser således att frågan om omgivningsbuller inte ligger inom prövningsramen i målet.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-08-22
meddelad i
Nacka

Mål nr P 4852-19

PARTER

Klagande

1. A A

2. P A

3. P H

4. V S

5. J W

6. P E

7. Norra Ängby Trägårdsstadsförening

Motparter

1. AB Svenska Bostäder

2. Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun

Dok.Id 601882

Postadress
Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress
Sicklastråket 1

Telefon
08-561 656 30

E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 18 juni 2019 i ärende nr 40322-21927-2019, se bilaga 1

SAKEN

Tidsbegränsat bygglov för nybyggnad av flerbostadshus på fastigheten XXX

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandena om syn.
 2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.
-

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun (nämnden) beslutade den 28 mars 2019, § 22, att bevilja tidsbegränsat bygglov i tio år för nybyggnad av tre flerbostadshus på fastigheten XXX. Nämndens beslut överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län som i beslut den 18 juni 2019 avvisade överklaganden från bl.a. P H, V S, J W och Norra Ängby Trädgårdsstadsförening samt avslog överklaganden från P E, P A och A A.

P H, V S, J W, P E, P A, A A och Norra Ängby Trädgårdsstadsförening har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

P H och **V S** får anses ha yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut att avvisa deras överklagande och pröva överklagandet i sak. De har också yrkat att mark- och miljödomstolen ska inhämta remiss från Boverket och yttrande från Stadsmuseet samt att domstolen ska hålla syn på platsen. Till stöd för sin rätt att överklaga nämndens beslut har de anfört huvudsakligen följande.

Deras fastighet ligger i mycket nära grannskap och de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattning av den aktuella åtgärden. Natur- och trafikförhållandena på platsen kommer att påverkas i hög grad och användningen av marken strider mot gällande detaljplan. Skuggning kommer att ske på deras tomt och den planerade bebyggelsen kommer att påverka deras fastighets värde.

J W får anses ha yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut att avvisa hennes överklagande och pröva överklagandet i sak. Till stöd för sin talan har hon i den delen anfört huvudsakligen följande.

Hon har som medborgare rätt att yttra sig då hon och hennes familj blir drabbade av konsekvenserna av uppförandet och nedmonteringen av de tillfälliga husen samt konsekvenserna av att ha ytterligare 200 boende med allt det innebär på hennes gata.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening (föreningen) får anses ha yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut att avvisa föreningens överklagande och pröva överklagandet i sak. Till stöd för sin talan har föreningen i den delen anfört huvudsakligen följande.

Föreningen är enligt stadgarna en organisation med ändamål att ta tillvara kulturmiljöintressen och har enligt 16 kap. 13 § miljöbalken talerätt. Föreningen grundades 1931 och företräder 1 639 hushåll i Norra Ängby. Föreningen har 1 150 betalande medlemmar vilket motsvarar en anslutningsgrad på 70 %.

P E har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut. Till stöd för sin talan har han hänvisat till vad han anfört hos länsstyrelsen samt anfört bl.a. följande.

Bygglov bör vara långsiktiga och hållbara, både för miljön och ekonomin. Tidsbegränsade bygglov används för att frångå kravet på en detaljplan som tillåter byggnationen. AB Svenska Bostäder försöker kringgå de regler och restriktioner som följer med ett permanent bygglov. Eftersom avsikten är att husen ska stå permanent på fastigheten bör AB Svenska Bostäder ansöka om ett permanent bygglov.

Det sökta bygglovet har inte haft trafiken i åtanke eftersom AB Svenska Bostäder räknat med att cyklar ska användas. Han ifrågasätter att AB Svenska Bostäder kan garantera att hyresgästerna kommer välja cykel istället för bil. Gatorna i Norra

Ängby är smalare än normalt och är direkt olämpliga att använda som parkeringsplats då det medför att boende i området inte kommer ut med bilarna från sina egna tomter.

Det är en jävssituation att ordföranden i nämnden även sitter i AB Svenska Bostäders styrelse.

P A har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut. Han har också yrkat att mark- och miljödomstolen ska hålla syn på platsen. Till stöd för sin talan har han hänvisat till vad han anfört hos underinstanserna samt anfört bl.a. följande.

I AB Svenska Bostäders kalkyl finns ingen kostnad upptagen för oförutsedda händelser såsom vibrationsskador på fastigheter, gatunät, vatten- eller avloppsrör, tele- och elnätet till följd av transporter på lokalgatorna. Inte heller finns kostnader för besiktning innan bygget startar av fastigheterna som påverkas. Han ifrågasätter att AB Svenska Bostäder kan garantera kostnaden om tio-femton år och att AB Svenska Bostäder räknat med de ökade kostnader som oundvikligen uppstått av att Etapp 1 vid Räckstavägen dragit ut på tiden. Ekonomin bör omvärderas av oberoende konsult. Husen är byggda och konstruerade på ett sådant sätt att de kan jämföras med vilket annat flerbostadshus som helst vad gäller kvalitet och livslängd. AB Svenska Bostäder söker få ändring i detaljplan så att husen kan stå kvar.

Husen kommer att påverka stadsbilden mycket negativt då de avviker betänkligt. De förfular hela området genom sin storlek och utseende. Hans fastighet gränsar direkt till byggplatsen och gatan kommer att grävas upp vilket ställer till problem med att kunna köra bil ut och in till huset. Det kommer även att ske störningar från själva bygget med maskiner och transporter under cirka ett och ett halvt år och under obekväma tider.

Det har framkommit att alla stadens förvaltningar och myndigheter inte erhållit någon remiss. De tjänstemän han har haft kontakt med avstyrker då de anser platsen olämplig eftersom ingen väganslutning finns och de trafiklösningar som presenteras avfärdar de som dåliga. Det saknas infrastruktur för vatten, avlopp, el och tele i direkt anslutning.

Det utgör jäv att Stockholms kommun söker och beviljar bygglov till sitt eget bostadsbolag.

För att kunna göra en kvalificerad bedömning av bygglovet krävs syn på platsen.

A A har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut. Hon har också yrkat att mark- och miljödomstolen ska hålla syn på platsen. Till stöd för sin talan har hon anfört bl.a. följande.

Enligt parkansvarig chef på Bromma stadsdelsförvaltning kommer inte AB Svenska Bostäder återställa marken till ursprungligt skick, det vill säga det skick det var vid lovtillfället.

Enligt AB Svenska Bostäder är målet att få till en ändring av detaljplanen så att husen kan stå kvar permanent på platsen. Att hänvisa till att husen är flyttbara räcker inte. Det är inte meningen att PBL ska användas för att kringgå bestämmelserna i PBL när det gäller permanent bebyggelse.

Om gatan utanför hennes fastighet grävs upp för dragning av VA-, el- och teleledning till den tilltänkta bebyggelsen blir hennes in- och utfart blockerad. Det kommer även att bli problem om området västerut spärras av under den långa byggtiden. Detta upprepar sig vid nedmonteringen av byggnaderna. Efter tidigare

markarbeten runt hennes fastighet vet hon risken och befarar därför fler sättnings- och vibrationsskador.

Det saknas utredning av effekter och kostnader rörande vibrationsskador på befintliga fastigheter samt VA-, tele- och elnät i det närliggande området som påverkas under byggtiden. Marken i området består av glaciär lera, det saknas pålning på samtliga befintliga fastigheter och gatunätet är utan åtgärd sedan Norra Ängby exploaterades under 1920- och 30-talen. Hon ifrågasätter att någon i dag kan ge garantier för vad det kostar om tio eller femton år att flytta, återställa marken och bygga upp på nytt på annan plats. Därmed faller den ekonomiska kalkylen och påståendet att detta är rimligt. Den första etappen vid Långskeppsgatan/ Råckstavägen har tagit längre tid och kostnaderna ökat jämfört med kalkylen år 2016 och avvecklingen av dessa kommer att vara mer arbets- och tidskrävande. Det saknas en kostnadskalkyl för oförutsedda skador på bl.a. fastigheter och gatunät. Det är varken tekniskt eller ekonomiskt försvarbart att göra så stor åverkan på både mark och miljö, för något som enligt AB Svenska Bostäders utsaga ska stå i högst femton år. En oberoende konsult bör granska den ekonomiska rimlighetskalkylen av hela projektet, för både Bergslagsvägen och Råckstavägen.

Lösning för byggtrafiken till och från byggplatsen är inte klarlagd. Byggtrafik under minst ett och ett halvt år där det även behövs särskilt tillstånd för fordon som är för tunga och för breda för transport via Hedebyvägen och lokala Bergslagsvägen. Under de fem år som gått har det gång på gång visat sig svårigheter med framkomligheten till den tänkta byggplatsen.

Hon menar att alla berörda myndigheter ska göra en syn på plats och även syna platsen för Etapp 1, där det framgår hur de stora husen sticker ut. Över 40 meter höga hus med åtta våningar kommer att förstöra stadsbildskonceptet med den låghusbebyggelse som finns utmed Bergslagsvägen från Åkeshov fram till tunnelbanebron vid Råcksta station.

Stadsbyggnadsnämndens ledamöter sitter i ett jävsförhållande till det kommunala bostadsföretaget AB Svenska Bostäder.

DOMSKÄL

Klagorätt

Beslut om bygglov får, enligt 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och 42 § förvaltningslagen (2017:900) överklagas av den som beslutet angår om det har gått honom eller henne emot. Beslut om bygglov anses enligt praxis angå, förutom sökanden, ägare till fastighet som gränsar direkt till den fastighet som bygglovets gäller eller skiljs åt endast genom en gata eller väg. Därutöver omfattas ägare till fastigheter i nära grannskap, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden samt trafik- och naturförhållandena på platsen m.m. (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens domar den 17 december 2013 i mål nr P 8828-13 och den 18 mars 2014 i mål nr P 9646-13).

P H, V S och J W

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att P H, V S och J W inte har rätt att överklaga nämndens beslut om tidsbegränsat bygglov. Vad de anfört om byggnationens omfattning, ökad trafik, andra störningar och övriga förhållanden i området innebär inte att de kan anses berörda av beslutet i den mening som krävs för att ha rätt att överklaga. P Hs, V Ss och J Ws överklaganden av länsstyrelsens avvisningsbeslut ska därför avslås.

Eftersom domstolen inte prövar P Hs och V Ss överklagande i sak, prövar domstolen inte heller deras yrkanden om att inhämta remiss från Boverket samt yttrande från Stadsmuseet eller deras yrkande om att syn ska hållas på platsen.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Av 16 kap. 13 § miljöbalken följer att vissa miljöorganisationer har rätt att överklaga vissa domar och beslut enligt miljöbalken. Någon liknande rätt för miljöorganisationer att överklaga domar eller beslut om bygglov enligt PBL finns emellertid normalt inte. Mark- och miljööverdomstolen har dock i beslut den 22 november 2018 (mål nr P 2921-18), med tillämpning av artikel 9.3 i Århuskonventionen, gett en miljöorganisation klagorätt i ett bygglovsärende enligt PBL. I det fallet var det fråga om en fastighet som låg utanför område med detaljplan, inom riksintresse för naturvård och kulturmiljövård och i närheten av två naturreservat. I den kommunala översiktsplanen hade området pekats ut som ekologiskt särskilt känsligt med särskilt höga värden för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård.

I det nu aktuella målet bedömer mark- och miljödomstolen att det överklagade bygglovsbeslutet inte utgör ett sådant miljöbeslut som avses i artikel 9.3. Beslutet medför därför inte rätt för föreningen att klaga med hänvisning till Århuskonventionen. Någon annan grund för klagorätt finns inte heller. Föreningens överklagande av länsstyrelsens avvisningsbeslut ska således avslås.

Syn

Enligt 3 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska domstolen hålla syn på stället, om det behövs. Mark- och miljödomstolen bedömer med hänsyn till den befintliga utredningen i målet att syn inte behövs. Yrkandena om syn ska därför avslås.

Prövningen i sak

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

P E, P A och A A har anfört bl.a. att trafiken i området kommer att öka, vilket kommer orsaka störningar för boende i området,

särskilt under byggtiden. Inledningsvis kan mark- och miljödomstolen konstatera att störningar under byggtiden inte omfattas av domstolens prövning i detta mål.

Domstolen bedömer vidare att den ökade trafiken efter byggtiden till följd av de sökta åtgärderna måste anses vara liten och inte av den omfattningen att den medför betydande olägenheter för boende i området. Den ökade trafiken utgör därmed inget hinder mot att meddela ett tidsbegränsat bygglov.

P A och A A har vidare anfört att den ekonomiska kalkyl som AB Svenska Bostäder redovisat inte är rimlig bl.a. vad avser oförutsedda kostnader och kostnader för att återställa marken. Mark- och miljööverdomstolen tidigare prövat förutsättningarna för att bevilja tidsbegränsat bygglov på den aktuella fastigheten (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 20 juni 2017 i mål nr P 11330-16). Mark- och miljööverdomstolen bedömde då att det saknades anledning att ifrågasätta AB Svenska Bostäders bedömning att kostnaderna för återställningsarbetena var ekonomiskt rimliga. Detta med hänsyn till att det i målet inte var fråga om omfattande markarbeten med pålning, sprängning, schaktning, spontning och marksanering, utan endast fråga om pålningsarbeten, anläggande av bottenplatta samt mindre ändringar av marknivån.

Det bygglov som nu är föremål för mark- och miljödomstolens prövning är en justering av det bygglov som Mark- och miljööverdomstolen tidigare prövat. Ändringarna innebär huvudsakligen att antalet lägenheter ökar något, byggnadernas våningsvolym omfördelas, vissa materialval ändras och att tillfarten till byggnaderna ändras samt nya parkeringsplatser anordnas. Mark- och miljödomstolen bedömer att dessa justeringar inte påverkar återställande-kostnaderna annat än marginellt. Mark- och miljödomstolen finner därför, med hänvisning till Mark- och miljööverdomstolens tidigare prövning, att kravet på att det ska vara möjligt att återställa platsen inte utgör något hinder mot att meddela ett tidsbegränsat bygglov.

Inte heller vad P E, P A och A A anfört därutöver utgör något hinder mot att meddela ett tidsbegränsat bygglov för den sökta åtgärden. Det finns inte i övrigt skäl att upphäva det beslutade lovet. P Es, P As och A As överklaganden ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 12 september 2019.

Åsa Marklund Andersson

Maria Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Åsa Marklund Andersson, ordförande, och tekniska rådet Maria Bergqvist. Föredragande har varit tingsnotarien Jim Blomström.